

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 49/12
20.06.2012. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija Bate Cvetkovića, predsednika veća, Nevenke Važić, Anđelke Stanković, Veska Krstajića i Biljane Sinanović, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Natašom Banjac, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu osuđenog M.M., zbog produženog krivičnog dela zlostreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 3. i 1. u vezi člana 61. Krivičnog zakonika ("Službeni glasnik RS" br. 85/05), odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz broj 98/12 od 28.05.2012. godine, podignutom protiv presude Višeg suda u Kraljevu K.173/10 od 15.09.2011. godine i presude Apelacionog suda u Kragujevcu Kžl 4951/11 od 13.10.2011. godine, u sednici veća održanoj dana 20.06.2012. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVA SE zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz.br.98/12 od 28.05.2012. godine kao osnovan i UTVRĐUJE da je pravnosnažnim presudama Višeg suda u Kraljevu K.173/10 od 15.09.2011. godine i Apelacionog suda u Kragujevcu Kžl 4951/11 od 13.10.2011. godine povređen zakon u korist okrivljenog M.M. - odredba člana 85. stav 1. Krivičnog zakonika.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Višeg suda u Kraljevu K.173/10 od 15.09.2011. godine, okrivljeni M.M. je oglašen krivim za produženo krivično delo zlostreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 3. i 1. u vezi člana 61. Krivičnog zakonika ("Službeni glasnik RS" br. 85/05) i osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dve) godine i 2 (dva) meseca. Istom presudom, okrivljenom je izrečena i mera bezbednosti zabrana vršenja poziva, delatnosti i dužnosti vezanih za poslove direktora preduzeća "P" doo iz M. u trajanju od 1 (jedne) godine od dana pravnosnažnosti presude s tim što se vreme provedeno u zatvoru ne uračunava u vreme trajanja te mere. Okrivljeni je obavezan da na ime imovinskopravnog zahteva plati oštećenom V.z.S. ad iznos od 6.100.229,19 dinara, ošt. preduzeću "D." iz K. iznos od 90.164,48 dinara i ošt. preduzeću "L." iz Č. iznos od 200.621,76 dinara u roku od 15 dana od pravnosnažnosti presude kao i da na ime paušala plati iznos od 3.000,00 dinara i troškove postupka u iznosu o čijoj visini će biti doneto posebno rešenje, a ošt. preduzeće "K.m" ad iz K. je sa imovinskopravnim zahtevom upućen na parnični postupak.

Odlučujući o žalbama protiv navedene prvostepene presude i to: Višeg javnog tužioca u Kraljevu izjavljenoj na štetu okrivljenog a zbog odluke o kazni i zbog odluke o obimu i vremenu trajanja izrečene mere bezbednosti, te o žalbama branioca okrivljenog advokata D.T. iz K. i okrivljenog M. M., Apelacioni sud u Kragujevcu presudom Kžl 4951/11 od 13.10.2011. godine odbio je ove žalbe kao neosnovane i potvrdio presudu Višeg suda u Kraljevu K.173/10 od 15.09.2011. godine.

Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti Ktz broj 98/12 od 28.05.2012. godine protiv navedenih presuda Višeg suda u Kraljevu i Apelacionog suda u Kragujevcu, zbog povrede zakona - odredbe člana 85. stav 1. Krivičnog zakonika, sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud donese presudu kojom će utvrditi da je navedenim presudama povređen zakon u korist okrivljenog.

Vrhovni kasacioni sud postupio je u smislu člana 422. stav 3. ZKP i u sednici veća, održanoj u odsustvu uredno obavještenih Republičkog javnog tužioca i osuđenog M.M., a u prisustvu njegovog branioca V.D., advokata iz K., razmotrio spise ovog predmeta sa odlukama protiv kojih je zahtev podignut i po oceni navoda i predloga iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Osnovano se u zahtevu ukazuje da je povređena odredba člana 85. stav 1. Krivičnog zakonika u korist okrivljenog M.M., kad je prvostepeni sud pri izricanju mere bezbednosti zabrana vršenja poziva, delatnosti i dužnosti, obim zabranjenih dužnosti vezao samo za poslove direktora određenog subjekta privrednog poslovanja (preduzeća "P." doo iz M.) a koju odluku je, i pored žalbe Višeg JT iz Kraljeva izjavljene na štetu okrivljenog i u ovom delu, potvrdio svojom presudom Apelacioni sud.

Naime, iz spisa predmeta proizilazi da je okrivljeni M. M. oglašen krivim zbog toga što je u vremenskom periodu od početka 2004. godine do kraja 2007. godine, kao odgovorno lice u subjektu privrednog

poslovanja - vlasnik i direktor preduzeća "P" doo iz M. i osnivač i vlasnik autoprevozničko trgovinske radnje "T.k." iz M., iskorišćavanjem tog svog službenog položaja, pribavio sebi protivpravnu imovinsku korist koja prelazi iznos od 1.500.000,00 dinara, da je time izvršio produženo krivično delo zlostreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 3. i 1. u vezi člana 61. Krivičnog zakonika ("Službeni glasnik RS" br. 85/05) pa je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dve) godine i 2 (dva) meseca, a izrečena mu je i mera bezbednosti zabrana vršenja poziva, delatnosti i dužnosti vezanih za poslove direktora preduzeća "P." doo iz M. u trajanju od 1 (jedne) godine od dana pravnosnažnosti presude, jer je sud ocenio da bi dalje vršenje poslova vezanih za poslove direktora preduzeća "P." doo iz M. bilo opasno po zajednicu.

Odredbom člana 78. KZ određeno je da je, u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 4. stav 2. KZ), svrha mera bezbednosti da se otklone stanja ili uslovi koji mogu biti od uticaja da učinilac ubuduće ne vrši krivična dela, dok je odredbom člana 79. KZ je određeno koje mere bezbednosti se mogu izreći učiniocu krivičnog dela pa tako, u tač. 5. stava 1. i mera bezbednosti zabrana vršenja poziva delatnosti i dužnosti. Takođe, odredbom člana 85. stav 1. KZ je određeno da sud može učiniocu krivičnog dela zabraniti vršenje određenog poziva, određene delatnosti ili svih ili nekih dužnosti vezanih za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovanje tuđom imovinom ili za čuvanje te imovine, ako se opravdano može smatrati da bi njegovo dalje vršenje takve delatnosti bilo opasno (stav 1.), te da trajanje mere iz stava 1. ovog člana, ne može biti kraće od jedne niti duže od deset godina (stav 2.).

Dakle, iz odredbe člana 85. KZ, proizilazi da se mera bezbednosti zabrana vršenja poziva, delatnosti i dužnosti sastoji iz, na određeno vreme, zabrane učiniocu krivičnog dela da se bavi nekim određenim pozivom, nekom određenom delatnošću i svim ili nekim određenim dužnostima vezanim za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovođenje tuđom imovinom ili za čuvanje te imovine. Uslov je da sud oceni da bi dalje vršenje takve delatnosti bilo opasno. Kako su pozivi, delatnosti i dužnosti brojne, a samo neki od njih su uslovili vršenje krivičnih dela od strane učinioca, to oni čije se vršenje zabranjuje, moraju biti određeni u sudskoj presudi kojom se izriče ova mera bezbednosti.

Dužnosti vezane za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovođenje tuđom imovinom (ili za čuvanje te imovine) su takođe brojne a mogu se vršiti u isto tako brojnim privrednim i drugim subjektima, odnosno, jedna ista dužnost (npr. direktora, rukovodioca i sl.) može se vršiti (pa i zlostrebiti za izvršenje krivičnih dela) u raznim subjektima poslovanja te se stoga ova mera bezbednosti, odnosi na zabranu njihovog obavljanja uopšte (zabranu vršenja dužnosti direktora preduzeća, blagajnika, magacionera, čuvara ...), a ne na zabranu vršenja te dužnosti u samo poimenično određenom preduzeću ili nekom drugom poimenično određenom subjektu poslovanja. Na ovo ukazuje i upotreba prideva "takve" (a ne "te") uz imenicu "delatnosti" u poslednjem delu rečenice odredbe iz stava 1. - "ako se opravdano može smatrati da bi njegovo dalje vršenje takve delatnosti bilo opasno". U suprotnom, proizašlo bi da je opasno (te time i zabranjeno) obavljanje neke dužnosti - blagajnika u jednom određenom preduzeću - a da nije (ni opasno ni zabranjeno) obavljanje te iste dužnosti kod nekih drugih preduzeća a što je, po mišljenju Vrhovnog kasacionog suda, u suprotnosti sa odredbom člana 85. stav 1. KZ, te svrhom i ove a i mera bezbednosti uopšte iz člana 78. KZ, te se izricanjem mere bezbednosti na način kako je to urađeno u nižestepenim presudama ne otklanjaju uslovi koji mogu biti od uticaja na buduće vršenje krivičnih dela od strane okrivljenog. A uslov koji može biti od uticaja na buduće vršenje krivičnih dela jeste upravo to što okrivljeni ima mogućnost da uopšte obavlja dužnosti vezane za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovođenje tuđom imovinom (direktora bilo kog preduzeća) a ne direktora nekog poimenično određenog preduzeća.

Stoga je, po oceni Vrhovnog kasacionog suda, izricanjem mere bezbednosti na opisani način presudom Višeg suda u Kraljevu K.173/10 od 15.09.2011. godine povređen zakon - odredba člana 85. stav 1. Krivičnog zakonika - u korist okrivljenog. Kako je ova presuda potvrđena presudom Apelacionog suda u Kragujevcu Kžl 4951/11 od 13.10.2011. godine i pored žalbe Višeg javnog tužilaštva i u delu koji se odnosi na izrečenu meru bezbednosti, to su iste povrede zakona počinjene i presudom Apelacionog suda.

S obzirom da je u ovom slučaju zahtev za zaštitu zakonitosti podignut na štetu okrivljenog, Vrhovni kasacioni sud je, uvažanjem zahteva, samo utvrdio povredu zakona u korist okrivljenog, ne dirajući u pravnosnažne sudske odluke.

Iz iznetih razloga, na osnovu člana 30. stav 1. Zakona o uređenju sudova ("Službeni glasnik RS", broj 116/2008. godine) u vezi sa članom 420. ZKP i primenom odredaba člana 425. stav 2. u vezi stava 1. ZKP, Vrhovni kasacioni sud je odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik,

Nataša Banjac.

Predsednik veća-sudija,

Bata Cvetković